

Sähköpörssin ammattisanasto

Sanasto auttaa kirjoittajia käyttämään oikeita termejä sähkön pörssikaupasta ja sähkömarkkinoista kirjoittaessaan. Samat termit ovat osittain käytössä myös Euroopan muissa sähköpörssseissä.

Aluehinta

Ilmoitusalueen hinta, joka poikkeaa systeemihinnasta, mikäli siirtokapasiteettia ei ole riittävästi.

EPAD

Electricity Price Area Difference. EPAD on johdannainen, jonka referenssihintaa on systeemihinnan ja tietyn aluehinnan erotus. EPAD-sopimuksia käytetään aluehinnan ja systeemihinnan erotukselta suojautumiseen. Aiemmin näitä kutsuttiin CfD-sopimuksiksi.

Finanssimarkkinat

NASDAQ Commoditiesin (ent. Nord Pool ASA) ylläpitämät johdannaismarkkinat johdannaismarkkinat on merkittävin kaupankäyntipaikka Pohjolassa. Pörssin tarjoamia johdannaisopimuksia ovat futuurit, forwardit, hintaerosopimukset (EPAD) ja optiot. NASDAQ OMX Commoditiesin johdannaisopimukset eivät johda sähkön fyysiseen toimitukseen.

Forward

Sähkön johdannaismarkkinoiden tuote. Forward on sopimus tulevaisuudessa tehtävästä kaupasta. NASDAQ Commodities noteeraa forwardina kuukausi-, neljännesvuosi- ja vuosisopimuksia.

Futuuri

Sähkön johdannaismarkkinoiden tuote. Futuuri on sopimus tulevaisuudessa tehtävästä kaupasta. Futuurien nettoarvon tilitys alkaa sopimuksen tekemisen jälkeen ja jatkuu päivittäin sopimuksen toteutusajan loppuun. Toimitusaikana sopimukset netotetaan päivittäin systeemihintaa vastaan toimitusviikko kerrallaan. NASDAQ Commodities noteeraa futuurisopimuksina päivä-, viikko-, kuukausi-, neljännesvuosi- ja vuosisopimuksia..

Ilmoitusalue

Sähkömarkkinoilla tarjoukset jätetään ilmoitusalueittain. Pohjolan ilmoitusalueet ovat: Suomi, Ruotsi (neljä aluetta), Norja (2–5 aluetta), Itä-Tanska sekä Länsi-Tanska. Ilmoitusalueista käytetään myös nimeä tarjousalue.

Markkinatakaaja

Toimija, joka on sitoutunut ylläpitämään jatkuva-aikaisten markkinoiden likviditeettiä lähettämällä osto- ja myyntitarjouksia pörssin kanssa sovituin ehdoin sovituille tuotteille.

NASDAQ OMX Oslo ASA

Yhtiön virallinen nimi. Sähkön johdannaismarkkinoiden ylläpitäjä. Kun puhutaan nimenomaan sähköjohdannaispörssistä, käytetään nimeä NASDAQ Commodities.

NASDAQ OMX clearing house

Selvitystalo, jossa kaikki Nord Pool Spotin ja NASDAQ OMX Commoditiesin kautta tehdyt kaupat

selvitetään. Selvitystalossa selvitetään myös sinne ilmoitettuja kahdenkeskisiä kauppvoja. Selvitystalon virallinen nimi on NASDAQ OMX Stockholm AB.

Nord Pool

Fyysisten markkinoiden (Elspot ja Elbas) operaattori Pohjolassa ja Baltissa. Nord Poolin omistavat pohjoismaiset ja balttilaiset kantaverkkoyhtiöt.

OTC-markkinat

Organisoitujen markkinapaikkojen (lähinnä Nord Pool ja Nasdaq) ohella kauppaa sähköllä ja johdannaisilla käydään kahdenvälisesti suoraan tai meklarin välityksellä. Näitä markkinoita kutsutaan OTC-markkinoiksi (Over The Counter).

Päivänsisäinen kaupankäynti

Kaupankäynti vuorokauden jokaiselle tunnille on jatkuva-aikaista ja kaupankäynti on aina avoinna. Viimeinen kaupantekomahdollisuus on tunti ennen toimitusta. Usein käytetään myös englanninkielistä termiä intraday.

Vuorokausimarkkinat

Sähkön fyysisen toimitukseen johtavat markkinat, jonka tuotteita pohjoismaisella markkina-alueella ovat Elspot ja Elbas. Elspot on kerran päivässä vuorokautta ennen sähkön toimitusta käytävä suljettu huutokauppa. Toimijat lähettävät tarjoukset sähköpörssiin, missä tarjousten perusteella muodostetaan sähkön systeemihinta ja aluehinnat tunneittain. Englanninkielinen termi on day-ahead market.

Sähköjohdannainen

Sopimus, jolla sovitaan hinta tietylle sähkömäärälle (tuotteelle), (sähkö-)johdannaissopimus tietylle ajalle tulevaisuudessa. Sopimushintaa verrataan sovittuun vertailuhintaan (referenssihintaan), joka pohjoismaisilla sähkömarkkinoilla on yleensä Nord Poolin Elspot –markkinoiden systeemihinta tai aluehinta. Mikäli vertailuhinta on sopimushintaa alhaisempi, ostaja maksaa myyjälle sopimushinnan ja vertailuhinnan välisen eron, ja vastaavasti jos vertailuhinta on sopimushintaa korkeampi, myyjä maksaa ostajalle vertailuhinnan ja sopimushinnan eron. Johdannaissopimukseen ei välttämättä liity fyysistä sähkön toimitusta.

Sähkön johdannaismarkkinat

Kauppaa johdannaistuotteilla käydään kahdenvälisesti (yritysten suoriin kontakteihin perustuvat tai meklareiden/välittäjien kautta toimivat ns. OTC –markkinat) tai NASDAQ Commoditiesin kautta. Kahdenväliset johdannaissopimukset voivat johtaa myös sähkön fyysiseen toimitukseen.

Systeemihinta

Kaikkien pohjoismaisella markkina-alueella jätettyjen osto- ja myyntitarjousten muodostamien tarjoukkyrien leikkauspiste, jossa ei ole huomioitu mahdollisia siirtorajoituksia.

Seuraavia sanoja suositellaan käytettävän suluissa olevien sijasta:

Pohjoismainen sähköpörssi (ei: *norjalainen sähköpörssi*)

Sähkön johdannaismarkkinat / Finanssimarkkinat (ei: *termiinimarkkinat*)

Spot-hintainen sähkö / Markkinahintainen sähkö (ei: *markkinasähkö*)

Nord Pool (ei: *Nordpool tai Nord Pool Spot*)

NASDAQ Commodities (ei: *Nord Pool*)

Systeemihinta (ei: *järjestelmähinta*)

EPAD-sopimus (ei: CfD-sopimus)

Linkit

- [NASDAQ OMX Oslo ASA](#)
- [Nord Pool](#)
- [EPEX SPOT](#)